C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 4r-217/2025 Judecătoria Edineț sediul Briceni
4-24040620-03-4r-20022025 Judecător: Aurelia Procopișina

D E C I Z I E
în numele Legii

13 mai 2025 mun. Bălți

Colegiul Penal al Curții de Apel Nord

În componență:
Președintele completului, judecătorul Ion Talpa
Judecătorii Oxana Mironov și Ecaterina Arseni

examinând în ordine de recurs, recursul avocatului Cristina Lungu în interesele contravenientei Muntean Viorica, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 24 ianuarie 2025, privind respingerea contestației depusă de avocatului Cristina Lungu, în interesele contravenientei Muntean Viorica împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei de sancționare din 02.04.2024, întocmite de agentul constatator Inspectoratului de Poliție Briceni Postolachi Dumitru, în privința lui Muntean Viorica pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod contravențional al RM.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele recursului, materialele cauzei, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La data de 02.04.2024, de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Briceni Postolachi Dumitru în privința lui Muntean Viorica, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție pentru faptul că, la 26.02.2024 ora 19:00, aflându-se la domiciliul cet. Colibnic Adriana locuitoare a sat. Caracușenii-Vechi r-nul Briceni în urma unui conflict a numit-o pe aceasta cu cuvinte înjositoare.

Prin decizia agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Briceni Postolachi Dumitru din 02.04.2024, Muntean Viorica a fost sancționat pentru săvârșirea faptei contravenționale prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod contravențional la o amendă în mărime de 18 unități convenționale, echivalentul a 900 lei.

Avocatul Cristina Lungu în interesele contravenientei Muntean Viorica, nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare din 02.04.2024, le-a contestat în ordinea art.448 Cod contravențional.

Contestația a fost expediată în adresa Judecătoriei Edineț sediul Briceni pentru examinare conform regulilor de competență statuate la art.395 alin.(1) pct.2) Cod contravențional.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 24 ianuarie 2025, a fost respinsă contestația depusă de către avocatul Lungu Cristina, în interesele contestatarului Muntean Viorica, și de a menține procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 244466 (4899 6285 5662 9304) din 02 aprilie 2024, întocmit de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Briceni, agent superior Postolachii Dumitru, în baza contravenției prevăzute la art. 69 alin.(1) Cod contravențional și deciziei de sancționare, prin care i-a fost aplicată sancțiunea contravențională, sub formă de amendă în mărime de 18 unități convenționale în sumă de 900 lei, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, avocatului Cristina Lungu în interesele contravenientei Muntean Viorica a declarat recurs împotriva acesteia, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 24 ianuarie 2025, rejudecarea

cauzei şi adoptarea unei noi decizii de încetare a procesului contravențional din lipsa faptului contravenției.

În motivarea recursului s-a invocat că până a reține vinovăția contravenientului prima instanță urma să analizeze şi să aprecieze fiecare probă în parte, să stabilească dacă fapta persoanei întrunește elementele constitutive ale contravenției imputate, în raport cu probele anexate la materialul contravențional.

La fel, instanța urma să ofere apreciere declarațiilor contravenientului cu privire la circumstanțele speței, expuse in cadrul audierii în instanța de fond. Procesul-verbal cu privire la contravenție şi decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de constata şi de a sancționa faptele contravenționale şi se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate şi de veridicitate, sancționare contravențională a persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție.

Consecutiv, cu referire la cele precitate, reieşind din materialele cauzei contravenționale, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit de către agentul constatator cu încălcarea procedurii de acumulare a probelor, ceea ce a dus la constatarea eronată a unor fapte şi circumstanțe ce se bazează mai mult pe bănuieli susținute de viziuni subiective ale părții acuzării, însă fără nici un suport probator admisibil, ceea ce afectează procesul legal de constatare a faptei incriminate contravenientului conform art. 440 Cod contravențional, şi corespunzător, prin efect direct, condiționează imposibilitatea aplicării răspunderii contravenționale lui Muntean Viorica.

Deşi agentul constatator impută cet. Munteanu Viorica comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod contravențional, nu anexează careva probe convingătoare din care să fie verificată şi constatată vinovăția ultimei.

Consideră că, la materialele cazului nu sunt probe care servesc la constatarea vinovăției sale, deopotrivă constată că împrejurările au avut loc contrar celor din urma examinării şi constatării efectuate de agentul Postolachii Dumitru.

Respectiv, circumstanțele stabilite supra, combat concluzia primei instanțe, ceea ce denotă că instanța de fond nu şi-a motivat corespunzător soluția.

În atare circumstanțe, consideră ca fiind neîntemeiate argumentele instanței de fond, soluția instanței fiind una pripită fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei şi fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă şi certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate.

În temeiul art. 471 alin. (2) Cod contravențional, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă părțile nu au făcut uz de dreptul lor procedural şi nu au prezentat referință, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Examinând materialele cauzei contravenționale în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul penal conchide că recursul avocatului Cristina Lungu în interesele contravenientului Muntean Viorica urmează a fi admis, din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu, cu casarea hotărârii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 24 ianuarie 2025 şi adoptarea unei noi hotărâri din următoarele considerente:

Conform prevederilor art.473 alin. (1) pct.2) lit. b) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parţial sau integral, şi

adoptă una dintre următoarele soluţii: rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, însă fără a înrăutăţi situaţia contravenientului.

În motivarea acestei concluzii Colegiul penal notează că potrivit art. 440 alin. (1) Cod contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Conform art. 442 alin. (1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

În acest sens instanța de recurs remarcă că, procesului-verbal cu privire la contravenție, fiind întocmit de un organ al statului aflat în exercițiul funcțiunii, trebuie sa i se recunoască valoarea probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, ca efect al triplei **prezumții de autenticitate, veridicitate și legalitate**.

Totodată, potrivit prevederilor Legii nr. 320 cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului și normelor Codului contravențional, constatările agentului constatator făcute în procesul-verbal cu privire la contravenție se prezumă a fi autentice, reflectând evenimentele ce au avut loc în realitate, bucurându-se de forță probantă până la proba contrară.

Distinct, Colegiul penal remarcă că calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede și o sancționează și determinarea în fapta comisă a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existența acestei fapte.

În temeiul prevederilor art.458 alin. (1) Cod contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Potrivit prevederilor art. 460 Cod contravențional, instanța de judecată hotărăște asupra cauzei contravenționale, pronunțându-se prin hotărâre asupra aspectelor faptice și juridice ale cauzei.

Succesiv, art. 425 Cod contravențional stipulează că probele sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace**: procesul-verbal cu privire la contravenție**, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, **procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale** efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, **depozițiile victimei, ale martorilor, înscrisurile,** înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză.

Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care și-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei și călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are valoare prestabilită.

Subsecvent celor enunțate, Colegiul penal reține că judecătorul examinează materialele și cauzele penale/contravenționale conform legii și propriei convingeri bazate pe probele cercetate în procedura judiciară respectivă.

Astfel, examinând recursul declarat de avocatul Cristina Lungu în interesele contravenientului Muntean Viorica, Colegiul penal consideră că argumentele acestuia constituie un dezacord formal al soluției adoptate de către instanța de judecată, care nu poate constitui temei de casare a acesteia, mai mult, prima instanță destul de clar și cert a explicat recurentului aprecierea cu care instanța de recurs este absolut solidară și nu se va expune repetat.

În fapt, Colegiul reține examinarea amplă, mult aspectuală și obiectivă de către instanța de fond a contestației, cu evaluarea tuturor aspectelor importante pentru justa ei soluționare, iar ca urmare concluzionarea caracterului veridic al acuzațiilor aduse lui Muntean Viorica prin procesul-verbal cu privire la contravenție, corect ajungând la concluzia privind temeinicia atragerii la răspundere contravențională a lui Muntean Viorica în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional, vinovăția căruia a fost integral confirmată prin informația potrivit căruia Dispeceratul Zonal Nord a primit comunicarea telefonică de la agentul superior Postolachi Dumitru precum că, ,,la data de 28 februarie 2024, orele 13:40 cu o plângere s-a adresat cet. Colibnic Adriana a.n. 1989 domiciliată în s. Caracușenii Vechi, r-nul Briceni, declarând că, la data de 26.02.2024 orele 19.00 cet. Muntean Viorica și cet. Gaideinic Silvia domiciliate în s. Caracușenii Vechi, r-nul Briceni, în urma unui conflict au numit-o cu cuvinte necenzurate (injuria); procesul-verbal de primire a plângerii lui Colibnic Adriana din 28.02.2024; procesul-verbal privind actele de constatare din 16.02.2024 în privința lui Colibnic Adriana; procesul-verbal privind actele de constatare din 28.02.2024 în privința lui Colibnic Nadejda; procesul-verbal privind actele de constatare din 01.03.2024 în privința lui Gaideinic Silvia; procesul-verbal privind actele de constatare din 01.03.2024 în privința lui Muntean Viorica; raportul întocmit de către agentul superior Postolachi Dumitru din 07.03.2024; procesul-verbal privind actele de constatare din 28.02.2024 în privința lui Colibnic Valeriu.

În această ordine de idei, Colegiul penal reține că agentul constatator a făcut dovadă stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar și apreciate just de către prima instanță, care a reținut temeinicia deciziei asupra cauzei contravenționale.

Cât privește poziția contravenientei Muntean Viorica de nerecunoaștere a celor încriminate, instanța de recurs o apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina, garantat de art. 377 Cod contravențional și art. 6 CEDO, or, contravenientul pe parcursul procesului contravențional nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și acest fapt nici nu poate fi calificat ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei.

În altă ordine de idei, Colegiul analizând procesul-verbal cu privire la contravenție evidențiază că agentul constatator nu a admis careva omisiuni sau derogări de la art. 443 Cod contravențional care ar afecta fondul cauzei și nu pot fi acoperite de instanța de judecată.

În consecință, Colegiul denotă că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, precum și criteriile care au stat la individualizarea pedepsei, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o

curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruiz versus Spania)*.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul penal conchide că recursul avocatului Cristina Lungu în interesele contravenientului Muntean Viorica urmează a fi admis din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu, or, la data examinării cauzei în ordine de recurs s-a constatat prezența circumstanțelor ce duc în mod imperativ la încetarea procesului contravențional din următoarele considerente.

Conform dispoziției art. 461 alin. (1) Cod contravențional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art.441 sau 445 alin.(1), instanţa de judecată încetează procesul contravențional.

Potrivit art. 441 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.3 alin.(3), art.4 alin.(3), art.20-31.

În conformitate cu prevederile art. 26 lit. d) Cod contravențional, înlăturarea răspunderii contravenționale pentru fapta ce conține elementele constitutive ale contravenției are loc în cazul prescripției răspunderii contravenționale.

În același timp, art. 30 alin. (2), (5) Cod contravențional *(în redacția Legii în vigoare până la 07.06.2024)* prevedea imperativ că, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an, care curge de la data săvârșirii contravenției şi până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională.

Astfel, după cum se constată din decizia asupra cauzei contravenționale, faptele contravenționale de care se face vinovată Muntean Viorica au fost comise la data de 26.02.2024, prin urmare, termenul de prescripție stabilit expres de legiuitor, în lipsa unei hotărâri definitive, a expirat de drept la data de 26.02.2025.

În susținerea acestei soluții, Colegiul penal face trimitere și la constatările din Decizia Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi de la art. 30 alin. (5) Cod contravențional din 05.03.2019, care la pct.21 a statuat că termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an [articolul 30 alin. (2) din Codul contravențional]. Acesta curge de la data săvârșirii contravenției şi până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională [articolul 30 alin. (5) din Cod]. Expirarea termenului de prescripție are ca efect încetarea procesului contravențional [articolul 441 alin. (1) lit. b) din Cod].

Concomitent, este indubitabil că una din condițiile guvernante ale adoptării hotărârii judecătorești legale este respectarea garanțiilor procesului echitabil, iar una din cele mai importante garanții este respectarea principiului securității raporturilor juridice. Curtea de la Strasbourg, în cazurile Republicii Moldova, a evidențiat că o modalitate de încălcare a principiului securității raporturilor juridice, a fost ignorarea de către instanțele naționale a termenului de prescripție.

În acest aspect, Curtea a menționat că rolul pe care îl au termenele de prescripție este unul foarte important atunci când este interpretat în lumina preambulului Convenției, preambul care declară preeminența dreptului ca fiind parte a patrimoniului comun al Statelor contractante.

Drept consecință, Colegiul penal reiterează că la data examinării prezentei cauze în ordine de recurs termenul de atragere la răspundere contravențională prevăzut de art. 30 Cod contravențional *(în redacția Legii în vigoare pînă la 07.06.2024)* a expirat, efect ce de drept duce la încetarea procesului contravențional.

Sintetizând cele menționate, Colegiul penal conchide că recursul avocatului Cristina Lungu în interesele contravenientului Muntean Viorica urmează a fi admis din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu, cu casarea hotărârii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 24 ianuarie 2025 și adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit supra.

În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. b), art.474 Cod contravențional, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul avocatului Cristina Lungu în interesele contravenientului Muntean Viorica declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 24 ianuarie 2025 în cauza lui Muntean Viorica se admite din alte motive decât cele invocate, inclusiv din oficiu, cu casarea hotărârii contestate și pronunțarea unei hotărâri noi după cum urmează:

Contestația depusă de avocatul Cristina Lungu în interesele contravenientului Muntean Viorica împotriva deciziei agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Briceni Postolachi Dumitru din 02.04.2024 întocmite în privința lui Muntean Viorica în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional al RM se admite din alte motive decât cele invocate.

Se anulează decizia agentului constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Briceni Postolachi Dumitru din 02.04.2024 adoptată în privința lui Muntean Viorica în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional al RM, cu încetarea procesului contravențional pornit în privința lui Ivanov Constantin **în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională.**

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul: **Ion Talpa**
Judecătorii: **Oxana Mironov**
Ecaterina Arseni